

MĒS VARAM BŪT LEPNI.

1943. gada pavasaī vācu okupācijas vara smagi nospieda latviešu tautu. Tanī pašā laikā vācu bruņotie spēki Austrumu frontē zaudēja kaujas, citu pēc citas un Latvijas robežām tuvojās Sarkanā armija. Izmocīto, pusbadā nomērdēto deportējamo vīriešu bari, pusārprātīgo ar varas darbiem pieveikto sieviešu vaimanas un bez apgādniekiem palikušo, apkārtklīstošo bēmu raudas, bija nešķirami bruņoto aziātu pavadoņi.

Šajā, mūsu tautai tik dramatiskajā un izšķirīgā brīdī pats liktens latvju kaļavīram uzstādīja jautājumu — ko darīt?

Neatbildēt, izvairīties, nebija nekādu iespēju, jo aiz muguras viļņoja dziļā jūra, dienvidrietumos drupās grima uzvaras reiboņa apostulbinātā vācu tauta, bet no austrikiem vēlās sarkanās aziātu ordas. Tāpēc latvju jaunekļiem bija jāizšķiras — ko darīt: sekot mobilizācijas pavēlei un iestāties latviešu legionā, vai doties mežā, lai apvienojoties ar komūnistu partizāniem pretotos mobilizācijai un okupācijas varai; vai pamest visu un uzdot cīņu, meklējot drošību Zviedrijā vai Vācijā.

Mēs, latvju vīri, pametām savas ģimenes un mantu likteņa ziņā un tvērām šautenes, neprasot, kas mums tās pasniedz. Mēs varam būt lepni, ka Latvijai tik izšķirīgā brīdī neesam izvairījušies no cīņas un ciešanām par savu tautu un tēvu zemi.

Būdami lepni uz savu tautu un vienību, ar latvju vīru sīkstumu cīnījāmies pie Volchovas un Veļikajas upēm, cieti kā klints stāvējām Kurzemes cietoksnī un kā vētras nesti lauzāmies ārā no Pomeranijas ielenkumiem. Mēs varam būt lepni, jo esam cīnījušies un guvuši uzvaras, kam līdzīgu nav latviešu tautas vēsturē.

Neviens latviešu kaļavīrs nebija un nedomāja cīnīties pret rietumu sabiedrotiem. Tāpēc arī mēs lauzāmies ārā no krievu ielenkumiem. Ticēdamis, ka arī latviešu tautai ir tiesības būt brīvai un laimīgai, bez vainas apziņas mēs devāmies preti sabiedroto armijām.

Bet mēs piedzīvojām lielu vilšanos, jo legionāru stāja un cīņa bija pārprasta. Nokļuvām gūstā kā kolaboranti un SS vīri. Cietām pazemojumus, salu un daudzkārt trūkumu. Tomēr palikām stipri savā pārliecībā, ka esam cīnījušies par taisnu lietu. Kaut arī savus ieročus bijām nondevuši, mēs morāliski turpinājām gatavoties nākamai cīņai.

Pazemojumi, sals un trūkums mūs saliedēja. No gūsta mēs atgriezāmies gan ārēji noskranduši un fiziski novārguši, bet savu tautiešu sagaidīti un sirsnīgi sveikti. Atgriezāmies kā īsti vīri, kas nav baidījušies likteņa sitiens, bet tos uztvēruši, tiem pretojušies.

Mēs atgriezāmies kā organizēta un morāliski stipra Daugavas Vanagi vienība. Iekļaujoties trimdas saimē, mums ne reti nācās paciest netaisnību un palikt malā. Bet ar savu darba prieku, mērķa apziņu un vienību visam tam esam tikuši pāri. Un pēdējā laikā esam darījuši daudz, lai organizētu un vienotu visu trimdas saimi. Ceram, ka arī šai darbā būs sekmes.

Šodien — Latvijas valsts dibināšanas dienā — 18. novembrī, mēs klausāmies vēstures soļos, kas stāsta par latviešu tautas centieniem un cīņām cauri gadu simteņiem līdz brīvai tautai, zemei un valstij; stāsta par Latvijas pirmajiem trīsdesmit gadiem. Visu to uzlūkojot, goddevībā suminam dzīvības devēju, latviešu asins sargātāju un varoņu izaukļētāju — latvju māti; savu pateicību mēs veltām tiem, kas, sekojot tēvzemes aicinājumam, cīnījušies un cietuši; atzinība visiem, kas tēvzemes sargus šajās cīņās atbalstījuši. Mēs vērojam likteņa rata griezienus, vērojam, kas tuvojas latviešu tautai. Mēs klausāmies un ceram. Mūsu tiecība Latvijai aug augumā.

Daugavas Vanagi, kas savu uzticību Latvijai jau apliecinājuši ejot kaujās, cīnoties par tēvzemi, ir gatavi tvert ieročus, no jauna doties cīņā un nenorimt cīnīties, kamēr varmācīgā vara būs padzīta no mūsu zemes un Latvija būs brīva.

Daugavas Vanagi Sasauksimies!

Vilis Janums
1948.g. 18. novembrī.

(Pārņemts no „Daugavas Vanagi” No. 1. 1948.g.)

Pulkveža Januma ģimene 1944. gadā. No labās pulkvedis Janums,
meita Velta, kundze Līna, dēls Linards.